

Намознинг ҳикматлари | Ҳадис дарслари (263-дарс)

19:00 / 03.01.2024 3797

Намоз араб тилида «солат» деб аталиб, луғатда «яхшиликка дуо» деган маънони англатади.

Шариатда эса такбир билан бошланиб, салом бериш билан тугайдиган, зарур шартларга эга бўлган амал намоз дейилади.

Намоз Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васалламнинг ҳижратларидан олдинроқ, Исро кечасида фарз бўлган.

Беш вақт намознинг фарзлиги Қуръонда ҳам, Суннатда ҳам, ижмоъда ҳам қайта-қайта таъкидланган.

Намоз балоғатга етган ҳар бир мусулмон учун фарзи айн бўлиб, ҳар ким ўзи учун намоз ўқимоғи фарздир.

Намоз Ислом динининг иккинчи рукни бўлиб, калимаи шаҳодатдан кейинги энг улуғ фарз ҳисобланади.

Ушбу ибодат мусулмон банда Аллоҳнинг сон-саноксиз неъматларига шукр келтириши учун шариатга киритилган бўлиб, унинг диний, тарбиявий, шахсий, тиббий, ижтимоий ва бошқа бир қанча фойдалари бор.

Аввало намоз банданинг Аллоҳ билан боғланиш воситаси бўлиб, унда банда Яратувчиси билан ёлғиз қолиб, Унга муножот қилади. Мана шу ибодат-ла руҳий ва маънавий лаззат олади.

Намоз ўқиш билан банда ўзининг барча ишларини Аллоҳ таолога топширади. Шу намози ила ўзига омонлик, хотиржамлик тилайди.

Иккинчидан, намоз ютуқ ва нажот йўлидир.

Намоз хато ва гуноҳларни ювишнинг энг ишончли воситаси бўлиб, у доимо ўз эгасига кўплаб шахсий фойдалар келтиради.

Намоз намозхонни Аллоҳга яқин қилади, унинг иродасини мустаҳкамлайди, бу дунё матоҳларидан ўзини юқори тутишга ўргатади. У ўз эгасига мислсиз нафсоний роҳат ва руҳий фароғат бахш этади.

Намоз ўқийдиган инсон ғафлат уйқусидан уйғониб, ҳаётга теранроқ назар сола бошлайди. У кишига интизомли бўлишни, ҳамма ишларни тартибли равишда йўлга қўйишни, вақтни тежаш ва тартибга солишни ўргатади.

Намозхон одам ҳилм, хотиржамлик, шошилмаслик, сабр каби кўплаб шахсий ва юксак инсоний фазилатларга эга бўлади.

Намозни масжидларда жамоат билан ўқиш афзал бўлиб, бу намозхонлар орасидаги ижтимоий алоқаларни мустаҳкамлайди, куч жамоатда, бирликда эканлигини англатади, ижтимоий боғланиш ва ҳамкорликни кучайтиради.

Жамоат намози кишилар ўртасида тенгликни намойиш қиладиган энг муҳим омилдир. Намозда бандалар ким бўлишларидан қатъи назар, бир жойда, бир сафда турадилар, бир хил амални бажарадилар ва Аллоҳгагина банда эканликларини изҳор этадилар.

Намозда бандаларнинг жамоат шаклида имомга бўйсунилари, бир мақсад учун интилишлари намоеън бўлади. Ҳатто жамоат намози туфайли муслмонлар бир-бирлари билан танишиб, биродар бўладилар, яхшилик ва тақво йўлида ҳамкорлик қилишга, бир-бирларининг ҳолларидан хабар олишга одатланадилар. Ораларида бемор, мазлум, ҳожатмандлар чиқиб қолса, ёрдам берадилар. Шу билан бирга, улар бир-бирларининг хатоларини ҳам тузатадилар.

Намоз муслмон кишини ғайримусулмондан ажратиб турувчи энг асосий белгидир. Шунинг учун ҳам намозхон одамни ҳамма ҳурмат қилади, унга ишонади, ундан хотиржам бўлади.

Қолаверса, намоз поклик рамзидир.

Намозхон одамнинг энг аввало қалби пок бўлади. Унинг наинки қалби, балки бадани, кийим-боши ва макони ҳам пок бўлади. Намоз кишининг рухий, маънавий ва жисмоний саломатлиги учун ниҳоятда зарур нарса эканлиги ҳозирда ҳеч кимга сир эмас.

Намознинг бу ва бундан бошқа фойдаларини қатор оят ва ҳадисларда батафсил ўрганамиз, иншааллоҳ.

كِتَابَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى كَانَتِ الصَّلَاةِ إِنَّ الصَّلَاةَ فَأَقِيمُوا: سِلَاغَاتُ هَلَلِ لِقَا

﴿١٠٣﴾ مَوْفُوتًا

Аллоҳ таоло:

«Намозни тўқис адо этинглар. Албатта, намоз мўминларга вақти тайин фарз бўлгандир», деган (Нисо сураси, 103-оят).

Бу ояти карима намознинг фарзлиги ҳақидаги оятларнинг бири бўлиб, ундаги намозни тўқис адо этиш ҳақидаги буйруқ фарзни ифода этади. Намознинг вақти тайин қилиниб, фарз этилганлиги эса уни ўз вақтида адо этиш лозимлигини англатади.

وَالْمُنْكَرِ الْفَحْشَاءِ عَنِ تَنْهَى الصَّلَاةِ إِنَّ الصَّلَاةَ وَأَقِيمُوا: لِقَا

Ва яна:

«Ва намозни тўқис адо эт. Албатта, намоз фаҳш ва мункар (ишлар) дан қайтарур», (Анкабут сураси, 45-оят).

Шарҳ: Бу оятдаги амр ҳам фарзни ифода этади. Шу билан бирга, оятда намознинг ҳикматларидан бири – ҳақиқий намоз ўз эгасини фаҳш ва ёмон ишлардан қайтариши таъкидланмоқда.

«Ҳадис ва ҳаёт» китобининг 4-жузи асосида тайёрланди.